Suchowsze
№ 2356

Nr. 1. 1921.

KURENDA
KURJI DIECEZJALNEJ WILEŃSKIEJ.

50 GR.

BISKUP WILEŃSKI
VI. 1921. — Nr. 2595.
WILNO.

DO WIELEBNEGO DUCHOWIEŃSTWA DIECEZJI WILEŃSKIEJ.

W tym roku upływa 700 lat od założenia III Zakonu Ś. Franciszka. Ojciec św. Benedykt XV encykliką „Sacra propediem" zachęca do wstępowania do tego Zakonu, wyrażając pragnienie, aby nie było takiego miasta i wioski, gdzieby się nie znalazła dość pokaźna liczba z tego Stowarzyszenia, tercjarzom zaś, jako „posłańcom i zwiastunom pokoju", przypomina obowiązek pracy nad krzewieniem pokoju, przywróceniem zgody umysłów i naprawą zepsutych obyczajów.

Dla ożywienia pracy, ujednostajnienia kierownictwa i omówienia najważniejszych zagadnień Zakonu dnia 2, 3 i 4 sierpnia b. r. odbędzie się w Krakowie polski kongres tercjarski. Pragnący wziąć w nim udział, powinni się zgłosić przed 1 lipca do komitetu kongresu III Zakonu (Kraków kl. OO. Bernardynów).

WWXX. Dyrektorowie III Zakonu i Proboszczowie, którzy w swoich parafjach mają choćby najszczuplejsze grona tercjarskie urządzą w swoich kościołach z powodu 700-letniej rocznicy uroczyste trzydniowe nabożeństwa z odpowiedniemi naukami. To triduum może być urządzone w czasie dowolnym, byle do dnia 16 kwietnia 1922 r. Co do miasta Wilna wydane są osobne rozporządzenia.

Z powodu uroczystości jubileuszowych Ojciec św. nadaje następujące odpusty i przywileje:

„I. We wszystkich kościołach, gdzie grona Trzeciego Zakonu prawidłowo są założone, przez przeciąg całego roku od 16

kwietnia (1921 r.) począwszy, skoro w nich z powodu tej wiekowej uroczystości zarządzone zostaną trzydniowe nabożeństwa, będą mogli dostąpić odpustu zupełnego pod zwykłymi warunkami: Tercjarze w każdym z tych trzech dni, wszyscy inni raz jeden, zaś odpustu lat siedm dostąpić mogą tyle razy (toties quoties), ilekroć nawiedzą Najświętszy Sakrament i wzbudzą przytem akt żalu.

II. Wszystkie ołtarze tych świątyń przez te dni będą uprzywilejowane, a w czasie triduum każdy kapłan będzie mógł odprawić Mszę świętą o św. Franciszku jako wotywę pro re gravi et simul publica de causa, zachowując ogólne rubryki mszału rzymskiego, najnowszego wydania watykańskiego.

III. Wszyscy kapłani tych kościołów będą mogli nadawać apostolskie odpusty poświęcając różańce, medaliki i t. p. — tudzież błogosławić różańce krzyżackie i św. Brygidy".

Zachęcając Wielebne Duchowieństwo do wykonania powyższych zarządzeń jako też wskazań Ordynarjatu z dnia 15 i 20 marca 1916 roku o prawidłowem i kanonicznem erygowaniu tercjarstwa, wyrażamy gorące życzenie, aby w diecezji Naszej Zakon Ś. Franciszka rozwijał się pomyślnie i miał gorliwych i karnych członków, prawdziwych naśladowców swego Założyciela.

† Jerzy,

Biskup Wileński.

SACRA CONGREGATIO

de disciplina Sakramentorum.

Relatum est huic S. Congregationi de disciplina Sacramentorum in nonnullis Dioecesibus quosdam Vicarios Foraneos, aut Decanos, vel Parochos solere singulis duobus vel tribus mensibus hostias comparare easque distribuere in propriis et filialibus Ecclesiis pro Missae sacrificio peragendo ac pro fidelium eucharistica communione. Elapso hoc temporis spatio, nova fit acquisitio et distributio hostiarum, quae pariter duobus vel tribus mensibus sufficiant, ac ita deinceps. Et exquisitum est an probari possit huiusmodi praxis adhibendi, pro SS-mo Eucharistiae sacramento, hostias a tribus vel duobus mensibus confectas.

Haec S. Congregatio, omnibus mature perpensis, proposito dubio respondit: negative, et servetur praescriptum Ritualis Romani et Codicis Iuris Canonici.

Rituale Romanum (tit. IV, cap. I, De Sanctissimo Eucharistiae Sacramento) haec praecipit: „Sanctissimae Eucharistiae particulas frequenter renovabit ,parochus). Hostiae vero seu particulae consecrandae sint recentes; et ubi eas consecraverit, veteres primo distribuat vel sumat".

In Codice Iuris Canonici haec statuuntur: Can. 815: „panis (pro Missae sacrificio) debet esse mere triticeus et recenter confectus ita ut nullum sit periculum corruptionis. Vinum debet esse naturale de genimine vitis et non corruptum". Can. 1272: „Hostiae consecratae sive propter fidelium communionem, sive propter expositionem Sanctissimi Sacramenti et recentes sint et frequenter renoventur, veteribus rite consumptis ita ut nullum sit pariculum corruptionis, sedulo servatis instructionibus quas Ordinarius loci hac de re dederit".

Propter maximam autem quae debetur reverentiam erga SS. Eucharistiae Sacramentum mandat haec S. Congregatio ut in cunctis ecclesiasticis Dioecesium ephemeridibus datum responsum edatur, quo facilius omnibus patescat et ab iis, ad quos spectat, fideliter ac religiose servetur.

Datum ex aedibus S. Congregationis de disciplina Sacramentorum, die 7 decembris 1918.

Ph. Card. Giustini, Praefectus.

L. S.

† A. Capotosti, Ep. Thermen., Secretarius.

NB. Caeremoniale Episcoporum iubet particulas SS. Eucharistiae semel saltem in hebdomada renovari. Attamen Romae approbata sunt Concilia provincialia, in quibus concedebatur renovationem specierum fieri posse tantum alternis hebdomadis. Sed., si locus est valde calidus aut humidus, frequentior renovatio necessaria est. (Synopsis Theologiae A. Tanquerey 1920).

DUBIA

In plenariis coetibus dierum 2— 3 iunii 1918 soluta.

De matrimonio.

Vis novi Codicis estne retroactiva in his, quae modificantur circa sponsalia et impedimenta tum impedientia quam dirimentia matrimonium, ita ut quodlibet ius acquisitum vigore sponsalium validorum, nullimode possit reclamari, nisi in quantum no-

vus Codex concedit, et contracta impedimenta modificata a novo Codice, nulla dispensatione indigeant? (Cann. 4 ,10).

Resp.: Codici, etiam quoad sponsalia et impedimenta, non esse vim retroactivam: sponsalia autem et matrimonia regi iure vigenti quando contracta sunt vel contrahentur, salvo tamen, quoad actionem ex sponsalibus, canone 1017, § 3.

Quid dicendum de matrimoniis, si quae nulla sint ex capite impedimentorum a novo Codice abrogatorum: fiuntne matrimonia illa valida ipsa promulgatione novi Codicis, vel etiam post dictam promulgationem indigent dispensatione, sanatione, etc.? (Cann. 4, 10).

Resp.: Negative ad primam partem, affirmative ad secundam.

Utrum cognatio spiritualis ante diem Pentecostes anni 1918 contracta ultra terminos nunc a novo Codice definitos in can. 768, a praefata Pentecostes die ipso facto cesset quoad omnes effectus, an tantum desinat esse impedimentum ad matrimonium (Cann. 768, 1079).

Resp.: Negative ad primam partem; affirmative ad secundam.

DUBIA

Soluta in plenariis comitiis emorum patrum 16 octobris 1919.

Utrum ad normam canonum 199, § 1, et 874, § 1, Parochi, Vicarii parochorum, aliive sacerdotes ad universitatem causarum delegati, possint sacerdotibus sive saecularibus sive religiosis delegare iurisdictionem ad confessiones recipiendas, aut saltem iisdem iam approbatis iurisdictionem extendere ultra fines loci vel personarum, intra quos ad normam can. 878, § 1, fuerit circumscripta; an ad id egeant speciali facultate seu mandato Ordinarii loci.

Resp.: Negative ad primam partem, affirmative ad secundam.

(Ad can. 1990). Utrum Ordinarius, praetermissis iuris sollemnitatibus in Constitutione Apostolica Dei miseratione requisitis, matrimonium possit declarare nullum cum interventu tamen defensoris vinculi matrimonialis, quin opus sit secunda sententia, hisce in casibus, nempe:

Si duo catholici, in loco certe antehac obnoxio cap. T a m e t s i Conc. Tridentini, vel post Decretum N e t e m e r e, matri-

monium civile tantum inierunt, omisso ritu ecclesiastico, et, obtento civili divortio, novum in Ecclesia inire student matrimonium vel novum matrimonium, civiliter initum, in foro Ecclesiae convalidare.

Aut catholica pars, quae cum acatholica, spretis Ecclesiae legibus, in templo sectae protestanticae (in loco certe antehac obnoxio cap. Tametsi Conc. Tridentini, et ubi Benedictina declaratio extensa non est, vel post Decretum Ne temere) matrimonium contraxit, obtento civili divortio, in facie Ecclesiae novum matrimonium cum catholico consorte inire vult.

Aut apostatae a fide catholica, qui in apostasia civiliter vel ritu alieno se iunxerunt, obtento civili divortio, poenitentes ad Ecclesiam redire et cum parte catholica alteras nuptias in Ecclesia celebrare desiderant.

Resp.: Casus supra memorati nullum iudicialem processum requirunt aut interventum defensoris vinculi, sed resolvendi sunt ab Ordinario ipso, vel a Parocho, consulto Ordinario, in praevia investigatione ad matrimonii celebrationem, de qua in can. 1019 et seqq.

DUBIA

Soluta in plenariis comitiis emorum patrum 24 novembris 1920.

De religiosis.

Utrum verba canonis 522: „confessio in qualibet ecclesia vel oratorio etiam semi — publico peracta valida et licita est“, ita intelligenda sint, ut confessio extra ea loca peracta non tantum illicita, sed etiam invalida sit.

Resp.: Canon 522 ita est inteligendus, ut confessiones, quas ad suae conscientiae tranquillitatem religiosae peragunt apud confessarium ab Ordinario loci pro mulieribus approbatum, licitae et validae sint, dummodo fiant in ecclesia vel oratorio etiam semi—publico, aut in loco ad audiendas confessiones mulierum legitime destinato.

De reservationibus.

Utrum ad normam canonis 893, § 1 et 2, peregrinus teneatur reservationibus loci, in quo degit.

Resp.: Affirmative.

De sede confessionali.

Utrum can. 909, § 2: „Sedes confessionalis crate fixa ac tenuiter perforata inter poenitentem et confessarium sit instructa“, pro mulieribus tantum; an generaliter pro poenitentibus uti

forma propria audiendi confessiones in ecclesiis et publicis oratoriis sit servanda.

Resp.: Negative ad 1-am partem, affirmative ad 2-am, firmo tamen praescripto canonis 910, § 2.

De alienatione rerum ecclesiasticarum.

1-o Utrum pretium, de quo in can. 1532, § 3, idem sit ac valor rei secundum aestimationem a probis peritis scripto factam ad normam canonis 1530, § 1, num. 1; an vero maius pretium per publicam licitationem, ect., oblatum ad normam canonis 1531, § 2.

2-o An requiratur Apostolicae Sedis beneplacitum ad alienationem peragendam, si, indicta licitatione, pro pretio a peritis legitime taxato infra libellarum triginta milia, offeratur tandem pretium hac summa superius.

Resp.: Ad 1-um: Affirmative ad 1-am partem; negative ad 2-um.

Ad 2-um: Provisum in responsione ad 1-am.

Nr. 2596.

GŁOSZENIE ZAPOWIEDZI PRZEDŚLUBNYCH.

„Zapowiedzi mają się głosić w trzy następujące po sobie niedziele i inne święta nakazane (de praecepto) w kościele wśród Mszy uroczystej lub wśród innego nabożeństwa, na które lud licznie przybywa“. (Can. 1024).

Zapowiedzi mają być głoszone na sumie z kazalnicy. Pod tym względem w diecezji naszej nie powinna zajść żadna innowacja bez wyraźnego pozwolenia Władzy Diecezjalnej. Ślub może być dany dopiero po upływie trzech dni od ostatniej zapowiedzi t. j. po zapowiedzi głoszonej w niedzielę ślub może być dany we czwartek, nisi rationabilis causa aliud postulet, o czem decyduje proboszcz. Jeżeli małżeństwo ma być zawarte za dyspensą od przeszkody innego wyznania, zapowiedzi się opuszcza. Głoszenie zapowiedzi w czasie Adwentu i Wielkiego Postu nie jest zakazane.

PONTIFICIA COMMISIO AD CODICIS CAN. AUTHENTICE INTERPRETANDOS.

Dubium solutum in plenariis Commitiis Emorum patrum.

Utrum ad normam can. 1045, § 1, clausula „quoties impedimentum detegatur cum iam omnia sunt parata ad nuptias“, intel-

ligi debeat stricto sensu, scilicet quod impedimentum antea omnino ignotum fuerit et tunc resciatur, an potius eo sensu quod, quamvis antea cognitum, tunc solum tamen ad notitiam Parochi aut Ordinarii sit delatum.

Res.: Negative ad 1-am partem, affirmative ad 2-am.

Romae, 1 martii 1921.

Petrus Card. Gasparri, Praeses.

Aloisius Sincero, Cecretarius.

Nr. 2597.

W SPRAWIE DYSPENS OD PRZESZKÓD MAŁŻEŃSKICH.

Zdarza się, że XX. Proboszczowie zwracają się z prośbami o dyspensy od przeszkód małżeńskich, które w nowym Kodeksie zostały zniesione. W takich wypadkach kapłani pociągani będą do egzaminu z prawa kanonicznego.

Wszelkie dyspensy są vulnera legis, więc dla udzielenia ich niezbędny jest powód kanoniczny. Inaczej władza nie może uwzględnić prośby, zwłaszcza jeśli chodzi o przeszkody wyższego stopnia. Takiemi są: pokrewieństwo w linji bocznej w drugim stopniu, powinowactwo w pierwszym linji bocznej, przyzwoitość publiczna w linji prostej w pierwszym stopniu, zbrodnia z zabójstwa współmałżonka oraz przeszkoda różnego wyznania lub religji. Nie wolno też pomijać przyczyn od innych przeszkód.

De causis dispensationum mówi Aicher (Compendium Iuris Ecclesiastici § 188), X. Pycia „Prawo Kanoniczne Małżeńskie“ (Kielce 1920) str. 62 — 67.

W wypadkach pokrewieństwa lub powinowactwa należy przedstawiać szematy consanguinitatis lub affinitatis. W prośbach o indulty od małżeństw mieszanych potrzeba wymienić wyznanie strony niekatolickiej. W tych wypadkach powinny być załączane do raportów piśmienne zabowiązania się stron zgodnie z kanonem 1061 i stwierdzane przez dwóch świadków i proboszcza.

Na pokrycie rozchodów kurjalnych (druki, papier i t. p.) należy przy raporcie lub przekazem przysyłać stosowną opłatę.

Telegramy z prośbą o dyspensy mogą być podawane tylko in casibus verae necessitatis i również z wymienieniem przyczyn kanonicznych, przytem odpowiedź na nie musi być opłacona przynajmniej za 10 wyrazów. Jednocześnie z telegramami mają być wysyłane dokładne raporty.

Error nominis non vitiat dispensationem, si de persona constat — can. 47.

Nr. 2598.

KORESPONDENCJA URZĘDOWA.

J. E. Biskup niniejszem poleca, aby wszelką korespondencję urzędową dla ułatwienia rejestracji, adresowano na kopercie wprost do Kurji Diecezjalnej: pod osobistym adresem J. E. Pasterza wysyłają się sprawy o charakterze poufnym. W jednym raporcie nie należy poruszać spraw różnych, nie mających ze sobą nic wspólnego: każdy oddzielny dokument powinien być dołączany do odnośnych akt archiwum Kurji. Raporty i odezwy, pisane skrawkach papieru, nieczytelnie i niedbale lub w formie nieodpowiedniej będą zwracane bez rezolucji. W odpowiedziach na pisma Kurji należy się powoływać na datę i numer. Podania składane przez osoby prywatne podlegają na obszarze Litwy Środkowej opłacie stemplowej w wysokości 40 marek. Wydanie dokumentu wymaga tejże opłaty. Na odpowiedź Kurji w sprawie prywatnej należy dołączać znaczek pocztowy.

Nie wolno Duchowieństwu przyjmować bezpośrednio od władz świeckich jakichkolwiek poleceń, dotyczących obowiązków urzędu kapłańskiego (ogłoszenie z ambon wieców etc.). Rozporządzenia władz administracyjnych podają się do wiadomości duszpasterzy za pośrednictwem Kurji.

MARSZRUTA
wizyty Pasterstkiej w 1921 r.

Wyjazd z Wilna dnia 6 czerwca o godzinie 10 min. 45.

1	dnia	6	czerwca	ze st. Bieniakonie do Konwaliszek (8 w.)
2	„	7	„	do Dziewieniszek (12 w.).
3	„	9	„	Surwiliszek przez Narwiliszki (16 w.)
4	„	10	„	Trab — (5 w.)
5	„	11	„	Sobotnik (12 w.)
6	„	13	„	Gieranon (10 w.)
7	„	14	„	Hermaniszek (16 w.)
8	„	16	„	Trokiel (10 w.)
9	„	18	„	Lipniszek (10 w.)
10	„	20	„	Iwja (14 w.)
11	„	23	„	Dud (5 w.)
12	„	25	„	Łazdun (10 w.)
13	„	27	„	Wiszniewa (21 w.)

dnia 28 czerwca z Wiszniewa do stac. Bohdanowo (7 w.).

Z Kurji Diecezjalnej Wileńskiej. Wilno, d. 4 czerwca 1921.

† Jerzy,
Biskup Wileński.

Ks. Lucjan Chalecki,
Kanclerz Kurji